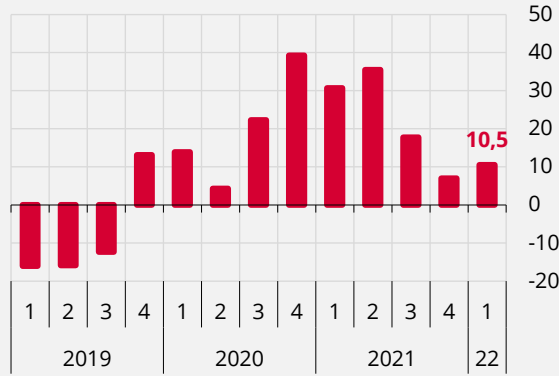

Kutu 2.2

Makine-Teçhizat Yatırımlarında Son Dönem Eğilimleri

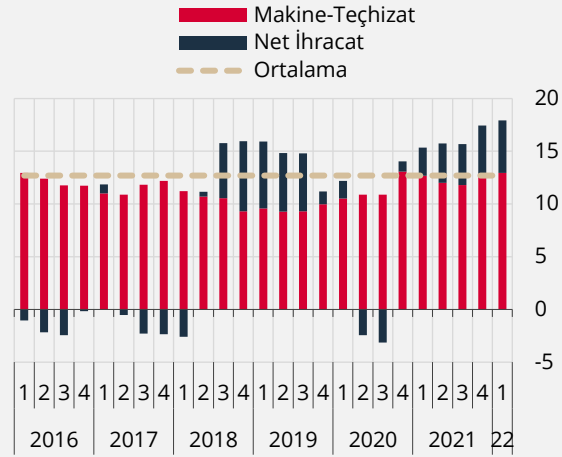
Yüksek katma değerli üretim yoluyla ekonomiyi yapısal olarak güçlendirebilmek, rekabet avantajı kazanabilmek ve sürdürülebilir bir büyüme patikasına ulaşabilmek için büyüme kompozisyonunda yatırımlar gibi potansiyel büyümeyi artıran bileşenler önem arz etmektedir. Yatırımların alt kalemlerinden makine-teçhizat yatırımlarının son dönem eğilimleri incelendiğinde, yüzde 11 oranında gerçekleşen 2021 yıl geneli büyümesine 2,3 puan ile kayda değer bir katkı yaptığı, yüzde 7,3 oranında büyüme kaydedilen 2022 yılı ilk çeyreğinde de 1,4 puan ile pozitif katkısını sürdürdüğü görülmektedir. Böylelikle, makine-teçhizat yatırımları yıllık bazdaki artış eğilimini onuncu çeyreğe taşımıştır (Grafik 1). Bununla birlikte, sürdürülebilir büyümenin diğer bileşenlerinden net ihracat ile birlikte makine-teçhizat yatırımlarının milli gelir içerisindeki toplam payı ise son yılların en yüksek seviyesine ulaşmıştır (Grafik 2).

Grafik 1: Makine-Teçhizat Yatırımları
(Yıllık % Değişim)

Kaynak: TÜİK.

Grafik 2: Makine-Teçhizat Yatırımlarının ve Net İhracatın GSYİH İçindeki Payı* (%)

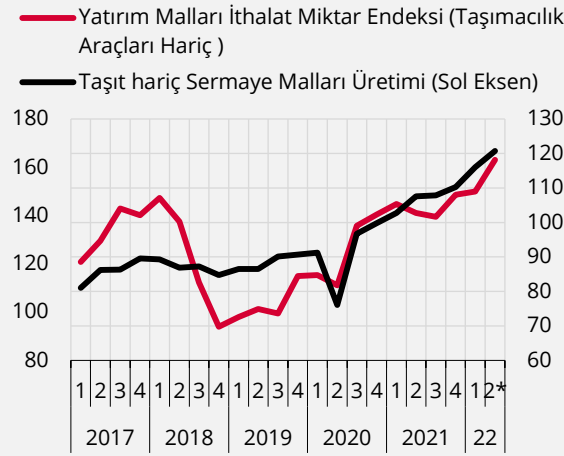

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Kesik çizgi 2016Ç1-2022Ç1 ortalamasıdır.

Yılın ikinci çeyreğinde sanayi üretim endeksi ve ithalat miktar endekslerinin seyri yatırımlardaki pozitif eğilimin sürmekte olduğuna işaret etmektedir. Salgın sonrasında tedarik sorunlarının üretim üzerinde sınırlayıcı olduğu taşıt sektörü dışlandığında yatırım malları üretim ve ithalatının son dönemde artışına devam ederek tarihi yüksek seviyelerine ulaştığı görülmektedir (Grafik 3). İhracattaki artış eğilimi ile birlikte özellikle ihracatçı sektörlerde sanayi üretiminin güçlü seyretmesi makine-teçhizat yatırımlarının belirgin bir toparlanma kaydetmesini sağlamaktadır (Grafik 4). Öte yandan, geçmiş dönem ortalamalarının üzerinde seyreden imalat sanayi kapasite kullanım oranlarının, firmaları kapasite genişletmeye teşvik etmesiyle yatırımlardaki kuvvetli eğilimin devam edeceği değerlendirilmektedir. Nitekim kapasite kullanım oranları yüksek firmaların yatırım iştahının daha yüksek düzeylerde seyrettiği izlenmektedir (Grafik 5).

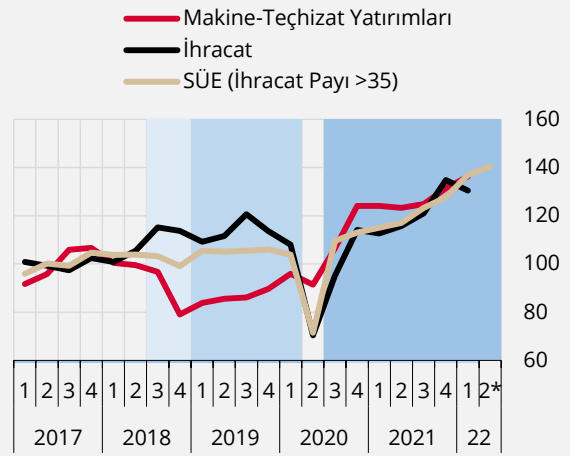
Grafik 3: Sermaye Malları Üretimi ve İthalat Miktar Endeksi (Mevsimsellikten Arındırılmış)

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Nisan-Mayıs ayları ortalamasıdır.

Grafik 4: Makine-Teçhizat Yatırımları, İhracat ve Sanayi Üretimi (Mevsimsellikten Arındırılmış, 2017=100)

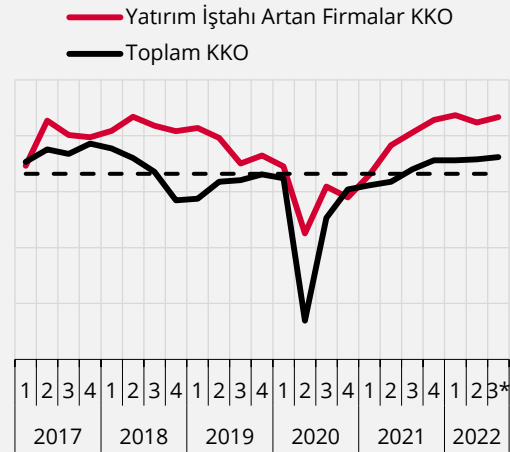

Kaynak: TCMB, TÜİK.

* Nisan-Mayıs ayları ortalamasıdır.

İktisadi Yönelim Anketi (İYA) yatırım eğilimi sorusuna verilen cevaplar, firmaların yatırım eğilimlerinin güçlü seyretmeye devam ettiğine işaret etmektedir. Ayrıca, söz konusu eğilim sektörler geneline yayılmakla birlikte son dönemde yatırım malları grubundaki artış dikkat çekmektedir (Grafik 6). Bu çerçevede, özellikle makine-teçhizat yatırımlarının, ilerleyen dönemde de büyümeye katkı yapmayı sürdürmesi beklenmektedir.

Grafik 5: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Mevsimsellikten Arındırılmış, %)**

Kaynak: TCMB.

* Temmuz ayı verisidir.

** Kesikli çizgi 2011-2019 arası ortalamasıdır.

Grafik 6: İYA Yatırım Eğilimi (Mevsimsellikten Arındırılmış, Artacak-Azalacak, %)

